

כה:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

מסורת הש"ס

עין משפט
גר מצוה

שפעו מרובי דציפורי רבא. מפרש בירושלמי דיהב נפשיה על גורתם פירוש נשקן דמו על יחוד הסס תוספתא פ"א שנתן נפשו על המילה:

ויעל רבו שטריו חכמה. בפרק אלו מליאות (ב"מ דף נג. וס) פליגי רבי יהודה ורבי יוסי שרבי

יהודה אומר כל שרוב חכמתו היינו ורבי יוסי אומר אפילו לא האיר עיניו אלא במשנה אחת זהו רבו ומסיק שם עולא אמר תלמידי חכמים שנבבל קורעין זה על זה כרבי יוסי ס"ל ופסק רב ששת כרבי יוסי ופי' רבינו מנחם דהכי הלכתא ונשלמות דרב אחאי(ל) פסק רבי יהודה דלמר כל שרוב חכמתו היינו ומפרש נפ"ל אלו מליאות כחוספתא דהו קורעין קריעה(י) [דל"ן] ממלחה וכן פירש רבי יצחק בר יהודה וימתר היה נראה לי דמעשה רב דשמואל עבד כרבי יוסי כדא"י התם ורבא נמי מפרש מילתא דרבי יוסי ורבי אלעזר בירושלמי נמי עבד כותמיה ושמתא היו מחמירין על עמנן: נרכת

רבינו חננאל

אמר ליה רב אשי לבר קיפוך ברא יומא דנח נפשיה דרבינא, סאי אסרת עליה, פירוש בר קיפוך ובר אבין [אבן] היה ספרדו ושאלתו מהו הספד שהספדו עליו, וכתיב שאמר לו בר קיפוך, באריות נפלה שלחבת מה יעשו איובי קרי, כלומר כולי עלמא לגביה כחובב נבי ארן ניהו (כולהו) [כ"ן]. ובר אבין אמר, כבו לאבויך ולא לאבדיה כו, חלש דעתה רוב אשי, שיתוף לגביה כחובב קרי והוא ארז כסולל שהוא גדול ממני, נעשה ליה חילי והפסד רגליין שאני יכולין להלך, ולא יצאו בעמך, והוה סאמר רב אשי כיון שרגליהן של אלו הפסודות, אין ראוי לתלמודה, כי נח נפשיה דרי יוחנן, יתוב עליה ר' אמי שכעה ושלשים, ואסיקא, אפילו רבו שליחו מורה, אינו יושב עליו אלא ארין אחר, ואמר ר' יצחק בר אמי, [אבן], חכם, כיון שהחזיר פניו מאחורי המטה שולל, פתח עליה ההו וילדה, פי' שנוה בכלל, ארץ צבי, ארץ ישראל, רקת, זו טבריא שבת בה, תרי.

נפלה שלחבת מה יעשו איובי קור ליתן בחכה הועלה מה יעשו דגי רקק כנחל שוטף נפלה חכה מה יעשו מי גבים א"ל בר אבין ח"ו דחכה ושלחבת בצדיקי אמינא ומאי אמרת אמינא ככו לאבליים ולא לאבדיה שהיא למנוחה ואנו לאנחה חלש דעתיה עלייהו ואתהפוך כרעייהו ההוא יומא לא אתו לאספוריה והיינו דאמר רב אשי [לא בר קיפוך חליין ולא בר אבין חליין רבא כי הוה אתא לדגלת א"ל לבר אבין קום אימא מילתא קאי ואמר באו רוב שלישיית במים זכור ורחם תעינו מאחרוך כאשר מבעלה אל תזניחנו כאות מי מרה (חנין יוחנן זורא אבא יעקב יוסי שמואל חייא מנחם סימון) רבי חנין חתניה רבא נשיאה הוה לא קא הוה ליה בני בעא רחמי והוה ליה ההוא יומא דהוה ליה נח נפשיה פתח עליה ההוא ספרדא שמחה לתונה הנפחה ששון ויגון נדבקו בעת שמחתו נאנח בעת חנינתו אבד חנינו אסיקו ליה חנן על שמיה כי נח נפשיה דר' יוחנן פתח עליה ר' יצחק בן אלעזר קשה היום לישראל כיום בא השמש בצהרים דכתיב י' והיה ביום ההוא והבאתי השמש בצהרים ואמר ר' יוחנן זה יומו של יאשיהו כי נח נפשיה דר' יוחנן יתיב רבי אמי שכעה ושלשים אמר רבי אבא בר אבא ר' יוחנן ר' אמי דר' יוחנן ר' אבא בר אבא אמר ר' יוחנן אפילו רבו שלימדו חכמה אינו יושב עליו אלא ארין [כ"ן] נח נפשיה דרבי זורא פתח עליה ההוא ספרדא ארץ שנוער הרר וילדה כי נח נפשיה דרבי אבהו אחיתו עמודי דקסרי מיא דרבי יוסי "שפעו מרובי דציפורי רבא דרבי יעקב אתחמיאו כוכבי ביממא דר' אסי איעקרו כל אילניא דר' חייא נחיתו כיפי דנורא מוקיעא דר' מנחם ("בר' יוסי) אישתעו צלמנייא והוה למחלצייא דר' תנחום בר חייא איתקצצו כל אנדרטיא דר' אלישיב איתרתו שבועין מחתרתא בנהרדעא דרב המנונא נחיתו כיפי דברדא מרקיעא דרבה ורב יוסף גשוק כיפי דפרת אהרדי דאבוי ורבא נשוק כיפי דרגלת אהרדי כי נח נפשיה דר' משרשיא טעון דיקלי שיצי ת"ר

כי מטו אנשורא. כשהגיעו היו יכולין לעבור זה בצד זה אלא זה אחר זה: קמו גמלי. עמדו הגמלים נושאי המעות במקומן: עיישא. סוכר ישמעאלים: רבנן. דשיכני רבה בר רב

לכ צבי האי למיעל מקמי האי: נסור. למיו משום דבזי לרב המנונא: ספר מלחמות. ספר תורה. לשנא אחרינא שנלחם רבה ורב המנונא ונחור ככי דההוא טייעא, לשנא אחרינא גזע יששים זה רבה בר רב הונא דהוא בן גדוליס בן רב הונא דהוא ראש גולה ועדיף מנשיא דארץ ישראל ועמו ספר מלחמות עמו רב המנונא: קאס וקיפוד הופללו. קללה כמו וירשו קאת וקיפוד (ישעיה נד) כלומר קללה צלה והוכפלה בעולם: לראות עוד ושכר. זה ששקף הקב"ה על עולמו: נשים לילות כימים. בהספד על שש לילות כימים נחרתה: בר קיפוך ובר אבין הו ספרדני: (הסוף יומא. דנח נפשיה): חלש דעסיא. דהאי מדמי ליה לשהנת והאי לאבדיה: והסוף יומא. דנח נפשיה לא ספרדו משום דאירע ליה חלקה על ידו: לא בר קיפוך ולא בר אבין חליין. משום דאיתפסכו כרעייהו ותנינא (יבמות דף קג.) האי מלן דמסקי אלוחתא דריגלא לא חליין דהתורה אמרה(י) וחלשה נעלו מעל רגלו ולא מתחת רגלו: אפי דרגלא. מדקל: רוב שלישים. ישראל נקרא שלישייתו ורבא שקול כרוב ישראל ואמר ליה קום ואמור מילתא כלומר נשק רחמים: לאור כמו מרה. שאשה סוטה נבדקת בהן: כעס חנינו. דולד: אבד חנינו. אביו המנונא: והבאתי השמש בצהרים. אשקיע השמש בצהרים: יומו של יאשיהו שנהרג יאשיהו קרי יומו שמת: לגרמייה. לדעתיה: רבי זורא היה מבבל וזה נולד וגדל בארץ ישראל והיינו דקאמר ארץ שנוער הרר וילדה ארץ צבי גדלה שעשועיה ואבוי קרי ליה רבי זורא ורב זורא(י): איו נא לם אמר ר' יוחנן. וילדה לומר כן רקת היא טבריא: אחיטו. הירודי דמעות: איסתמיאו כוכבי. נלאו הכוכבים שנשחיתו העולם מרוב לער: כיפי דנורא. אבנים של אור: אשחטו ללמנייא. נימוחו פלרוף שלהן: והוה למחלצייא. כלומר נחלקה ומתעבה כל זורת פלרוף של צלמים וזורת המתעבות

זה יומי של יאשיהו. שמת נחרב של שלום. כמו שאמרו רבותינו (תענית כ"ג.) אין לך חרב של שלום יותר מפרש נכה שאמר לו לא יאשיהו (דכירי לבו מה לי וכן לא עלך חסד היום). לא עלך לא עלך חסד היום כי אם לעבור דרך חלק אל בית מלחמתו ושמום ח ח. לגרמייה הוא דעבד. חן חסד מרה לו (יבמות פ"ח.) יחד הוא נדבר אליו חסד כמוהו ושמו ח ח. כי נח נפשיה דר' זורא. ר' זורא פלה מבבל לארץ ישראל ומת שם בעבריה המילה ח ח. ארץ צבי. ארץ ישראל. גרולה שעשועיה. של שנוער הרר וילדה ארץ צבי, ארץ ישראל, רבא. דלשם גדול היה, לאשחטו דמלטייה היה (יבמות דף ק"ג.)

מפני זורת חסדי שנתנית דרבי מנחם בנן של קדושים שלא נסתכל אף בצורה של זוחל כדלמרינן בערבי פסחים (דף קד.) והוה למחלצייא. כמו שהחלקה כמעגל ובמלגים שבה מטחין טיט הכותל: אנדרטא. זורת הצלמים שעשין על שם המלך שמת: שבעין מחסרין. דגנבים דכזכותיה לא הוה אהו גנבים: כיפי דברדא. אבנים: נשוק כיפי. כיפאות של גשרים שנחברו ונשקו זו את זו: שיני. קוליס: ואלו

תורה אור השלם
1. וקנה ביום ההוא נאם
אדני אלהים והבאתי
השמש בצהרים
והחשכתי לארץ ביום
הוא: עכ"ל ח ט

מבואר רש"י

זה יומי של יאשיהו. שמת נחרב של שלום. כמו שאמרו רבותינו (תענית כ"ג.) אין לך חרב של שלום יותר מפרש נכה שאמר לו לא יאשיהו (דכירי לבו מה לי וכן לא עלך חסד היום). לא עלך לא עלך חסד היום כי אם לעבור דרך חלק אל בית מלחמתו ושמום ח ח. לגרמייה הוא דעבד. חן חסד מרה לו (יבמות פ"ח.) יחד הוא נדבר אליו חסד כמוהו ושמו ח ח. כי נח נפשיה דר' זורא. ר' זורא פלה מבבל לארץ ישראל ומת שם בעבריה המילה ח ח. ארץ צבי. ארץ ישראל. גרולה שעשועיה. של שנוער הרר וילדה ארץ צבי, ארץ ישראל, רבא. דלשם גדול היה, לאשחטו דמלטייה היה (יבמות דף ק"ג.)